

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
ÖTÖDIK SZEKCIÓ

A.P. kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(18581/19 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2024. október 3.

Az ítélet végleges, de szerkesztői változtatás alá eshet.

Az A.P. kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Ötödik Szekció) Tanácsként tartott ülésén, amelynek tagjai voltak:

Stéphanie Mourou-Vikström, *elnök*

Lado Chanturia,

Kateřina Šimáčková, *bírák*

és Sophie Piquet, a *Szekció megbízott hivatalvezető helyettese*

Figyelemmel:

a Magyarország ellen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján az 1982-ben született és Siófokon élő – a Budapesten praktizáló Győző G. ügyvéd által képviselt – A.P. iráni állampolgár („a kérelmező”) által 2019. április 5-én a Bírósághoz benyújtott 18581/19. sz. kérelemre;

azon döntésre, hogy a kérelem kerüljön közlésre a magyar kormány („a Kormány”) felé, amelyet képviselője, Tallódi Z. képviselt az Igazságügyi Minisztériumból;

azon döntésre, hogy a kérelmező neve ne kerüljön nyilvánosságra;

a kérelem sürgősséggel történő elbírálására vonatkozó döntésre (a Bíróság Eljárási szabályzatának 41. szabálya);

a felek észrevételeire;

2024. szeptember 12-én tartott zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően,

az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ÜGY TÁRGYA

1. A kérelmező iráni állampolgár, aki azért menekült el származási országából, hogy elkerülje a kereszténységre történt áttérése miatti üldöztetést.

2. A kérelmező 2018. szeptember 24-én lépett be a röszkei magyar tranzitónába, hogy menedékjogot kérjen. Miután menedékkérelmét benyújtotta, a menekültügyi hatóság elrendelte, hogy a menekültügyi eljárás időtartamára a tranzitónában kerüljön elhelyezésre.

3. 2019. február 13-án a menekültügyi hatóság elfogadhatatlanság miatt elutasította a kérelmező menedékkérelmét, arra hivatkozva, hogy Szerbia biztonságos tranzitország volt, ahol a kérelmező menedékjogot kérhetett volna. A hatóság elrendelte a kérelmező Szerbiába történő kiutasítását.

4. A kérelmező megtámadta a határozatot a közigazgatási és munkaügyi bíróság előtt, amely elutasította az elfogadhatatlansági határozat elleni fellebbezését, de hatályon kívül helyezte a menekültügyi hatóság azon határozatát, amely a kérelmezőt a tranzitónában tartózkodásra kötelezte. A bíróság azzal érvelt, hogy a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) 43.

cikkének (2) bekezdése alapján jogellenes a kérelmezőt négy hétnél hosszabb ideig tranzitzoneában tartózkodásra utasítani.

5. Mivel a kérelmező menedékjogi kérelmének elutasítása jogerőre emelkedett, a bevándorlási hatóság idegenrendészeti eljárást folytatott le a kérelmező kiutasításának végrehajtására. Ennek eredményeként az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény („a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény”) 62. § (1) bekezdés (f) pontja és 62. § (3a) bekezdése alapján még aznap elrendelte a kérelmező röszkei tranzitzoneában történő további elhelyezését. A kérelmezőt a tranzitzoneán belül az idegenrendészeti szektorba helyezték át.

6. Az idegenrendészeti eljárás tartama alatt a kérelmező újabb menedékjogi kérelmet nyújtott be. Két új eljárásra utasítást követően a menekültügyi hatóság 2020. június 23-án menekültstátuszt adott a kérelmezőnek.

7. A kérelmező 2019. október 8-i szabadon bocsátásáig a tranzitzoneában tartózkodott.

8. Tartózkodása alatt a menekültügyi szektorban és az idegenrendészeti szektorban is ötágyas konténerekben volt elhelyezve. A kérelmező a börtönszerű környezetet panaszolta, és előterjesztette, hogy csak fegyveres rendőrök vagy biztonsági őrök kíséretében hagyhatta el a szektort bármilyen célból. A konténerekben tapasztalt helyhiányt, az internetkapcsolat minőségét, továbbá a felnőtteknek szóló értelmes tevékenység hiányát is panaszolta.

9. Azt követően, hogy 2018. április 4-én a kérelmezőt áthelyezték az idegenrendészeti szektorba, a magyar hatóságok nem biztosítottak számára élelmet. Csak 2018. április 6-án kapott ételt a hatóságoktól, azután, hogy a Bíróság helyt adott az eljárási szabályzatának 39. szabálya alapján benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek, és felhívta a Kormányt, hogy a kérelmező tranzitzoneában tartózkodása alatt biztosítson számára élelmet. A kérelmező azt is panaszolta, hogy sem az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának képviselői, sem más humanitárius nem kormányzati szervezetek (amelyek a többi szektorban élő menedékkérőhöz hozzáféréssel rendelkeztek) nem léphettek be a tranzitzonea idegenrendészeti szektorába.

10. A kérelmező előterjesztette: az, hogy a hatóság két napig nem biztosított számára élelmet, továbbá őrizetének tranzitzoneabeli körülményei sértették az Egyezmény 3. cikkében foglalt, a kínzásra és az embertelen vagy megalázó bánásmódra vonatkozó tilalmat. Őrizetének a körülményei az Egyezmény 8. cikkével is összeegyeztethetetlenek voltak. Az Egyezmény 3. és 8. cikkével együtt olvasott 13. cikk alapján panaszolta, hogy nem állt rendelkezésére hatékony jogorvoslat e körülmények panaszolására. Továbbá azt is panaszolta, hogy az Egyezmény 5. cikkének (1) és (4) bekezdését megsértve tartották őrizetben a tranzitzoneában.

A BÍRÓSÁG ÉRTÉKELÉSE

I. AZ EGYEZMÉNY 3. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

11. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, és semmilyen más okból sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

12. A menedékkérők őrizetére és életkörülményeire vonatkozó általános elveket a *Khlaifia és mások kontra Olaszország (Khlaifia and Others v. Italy* ([GC], no. 16483/12, §§ 158-69, 15 December 2016) ügyben foglalta össze a Bíróság.

13. Az *R.R. és mások kontra Magyarország* (36037/17 sz. kérelem, 52. pont, 2021. március 2.) ügyben a Bíróság megállapította a 3. cikk megsértését a kérelmező apa tekintetében, akit a hatóságok nem láttak el élelemmel (uo., 57. pont). Hasonlóképpen, a *W.O. és mások kontra Magyarország* ([Tanács], 36896/18 sz. kérelem, 13. pont, 2022. augusztus 25.) és az *O.Q. kontra Magyarország* ([Tanács], 53528/19 sz. kérelem, 13. pont, 2023. október 5.) ügyben a Bíróság hatnapos, az *S.AB. és S.AR. kontra Magyarország* (17089/19 sz. kérelem, 17. pont, 2023. november 30.) ügyben pedig háromnapos élelemmegvonás miatt állapította meg a 3. cikk megsértését.

14. A kérelmező nem vitatott állítása alapján a magyar hatóságok 2018. április 4. délutántól 2018. április 6. reggelig nem adtak ételt a kérelmezőnek. A Bíróság úgy véli, hogy az ételadás megtagadásával a hatóságok elmulasztották annak a függőségi állapotnak a kellő figyelembevételét, amelyben a kérelmező a tranzitónában élt (lásd a fent hivatkozott *R.R. és mások* ítélet 57. pontját, valamint a *W.O. és mások kontra Magyarország* [Tanács] ítélet 13. pontját), és olyan bánásmód alá vetették, amely meghaladja az Egyezmény 3. cikkének felhívásához szükséges súlyossági küszöb szintjét (a fent hivatkozott *R.R. és mások*, 57. és 65. pontok). Ennek fényében a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező 3. cikk alapján előterjesztett további, a tranzitóna általános tárgyi körülményeivel kapcsolatos panaszait nem szükséges megvizsgálni (lásd a fenti 8. pontot).

15. Ezért az Egyezmény 3. cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 1. ÉS 4. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

16. A Kormány úgy érvelt, hogy a kérelmező menekültügyi eljárás és idegenrendészeti eljárás alatti tranzitónai tartózkodása nem minősült szabadságtól megfosztásnak.

17. A kérelmező menekültügyi eljárás alatti tranzitzonei elhelyezését illetően a Bíróság megjegyzi: a kérelmező azon panasza, hogy az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdését megsértve zárták a tranzitzoneába, hasonló az *R.R. és mások* ügyben vizsgált panaszhoz. Abban az ügyben a Bíróság megállapította, hogy a kérelmezők közel négyhónapos tranzitzonei tartózkodása tényleges szabadságtól megfosztásnak minősült (a fent hivatkozott ügy 74-83. pontjai). A Bíróság az összes körülményre figyelemmel nem gondolja, hogy a jelen ügy eltérő következtetés levonását indokolja.

18. A kérelmező idegenrendészeti eljárás alatti tranzitzonei elhelyezését illetően a Bíróság megjegyzi, hogy az a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény 62. § (1) bekezdésének f) pontján és 62. § (3a) bekezdésén alapult. A 62. § (1) bekezdésének f) pontja szerint az idegenrendészeti hatóság elrendelheti a harmadik országbeli állampolgár meghatározott helyen való tartózkodását, ha a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás hatálya alatt áll, és a megélhetéséhez szükséges anyagi és lakhatási feltételekkel nem rendelkezik. A 62. § (3a) bekezdése szerint tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben kötelező tartózkodási helyet a tranzitzoneában is ki lehet jelölni. Így a kérelmező idegenrendészeti eljárás alatti tranzitzonei elhelyezése olyan célt szolgált és olyan jogszabályi rendelkezésen alapult, amely különbözött a menedékjogi eljárás alatti tranzitzonei elhelyezésétől. Az Egyezmény 5. cikkének alkalmazhatóságát illetően azonban a kérelmező őrizete a releváns szempontok tekintetében hasonló volt az *R.R. és mások* ügy kérelmezőinek menekültügyi őrizetéhez. Arra figyelemmel, hogy a rendőrök kiutasítási határozat végrehajtása céljából kísérték át a kérelmezőt az idegenrendészeti szektorba; hogy a hazai jog nem tartalmazott az őrizet maximális időtartamát rögzítő rendelkezést; hogy a kérelmező tartózkodásának időtartama túlzottan hosszú volt (több mint egy év), és azon körülményekre tekintettel, amelyek között a kérelmezőt fogva tartották, a Bíróság úgy véli, hogy a tranzitzonea idegenrendészeti szektorában – a hazai jog minősítésétől függetlenül – a kérelmezőt az 5. cikk szerinti értelemben megfosztották a szabadságától (lásd *R.R. és mások*, *ibid.*, 83. pont). Ezért az 5. cikk 1. bekezdése alkalmazandó.

19. Így a kérelem ezen részét – amely nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, és semmilyen más okból sem elfogadhatatlan – elfogadhatónak kell nyilvánítani.

20. Ami a kérelmező menedékjogi eljárás alatti tranzitzonei elhelyezését illeti, a Bíróság az összes rendelkezésére álló anyagot megvizsgálva arra a következtetésre jut, hogy a Bíróság által az *R.R. és mások* ügyben (*ibid.*, 87. 92. és 97-99. pontok) tett megállapítások fényében a fenti panaszok az Egyezmény 5. cikke 1. és 4. bekezdésének megsértését tárják fel.

21. Ami a kérelmező idegenrendészeti eljárás alatti tranzitzonei elhelyezését illeti, bár a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény 62. § (1) bekezdésének f) pontja és 62. § (3a) bekezdése alapján meghozott elhelyezési végzés a kérelmező *de facto* őrizetét eredményezte (lásd a fenti 18. pontot), e rendelkezések nem biztosítottak elegendő garanciát az önkényesség ellen. A tranzitzone kötelező tartózkodási helyként történt kijelölésével a kérelmező *de facto* őrizete jöhetett létre őrizet elrendelő formális és indokolással ellátott határozat nélkül, és – az ilyen elhelyezés időtartamát korlátozó rendelkezés hiányában – határozatlan időre (lásd *Louled Massoud v. Malta*, no. 24340/08, § 71, 27 July 2010; a menedékjogi eljárás alatti tranzitzonei őrizet tekintetében pedig lásd a fent hivatkozott *R.R. és mások* ügy 88-90. pontjait). Továbbá, az elhelyezési határozat bírósági felülvizsgálatát illetően a Bíróság észrevételezi, hogy csak az elrendelő hatóság által adandó, az érintett személy jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatás elmulasztása támadható meg bíróság előtt, a határozat érdemi része nem. Vagyis a hazai jog nem biztosította a kérelmező számára annak lehetőségét, hogy őrizetének jogszerűségét és hosszát vitassa (lásd a fent hivatkozott *Louled Massoud* ügyben hozott ítélet 71. pontját).

22. A fentiekre figyelemmel a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező őrizetének alapjául szolgáló nemzeti jogszabály nem felelt meg az Egyezményben meghatározott „törvényesség” követelményének, és nem biztosított a kérelmező számára hatékony garanciákat az önkényességgel szemben.

23. Ezért az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdését megsértették.

III. EGYÉB PANASZOK

24. A kérelmező az Egyezmény 3. és 8. cikkével együtt olvasott 8. és 13. cikk alapján is panaszt tett őrizetének körülményei, és e körülmények vonatkozásában a hatékony jogorvoslat hiánya miatt. Az ügy tényeire, a felek beadványaira, és saját fenti megállapításaira figyelemmel a Bíróság úgy véli, hogy az ügy által felvetett főbb jogi kérdésekkel foglalkozott, a fennmaradó panaszokat pedig nem szükséges megvizsgálni (lásd *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Romania* [GC], no. 47848/08, § 156, ECHR 2014).

AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

25. A kérelmező 15 000 euró nem vagyoni kártérítést követelt, továbbá 3 800 eurót kért a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások tekintetében.

26. A Kormány túlzottnak találta a kérelmező követeléseit.

27. A jelen ügy körülményeire figyelemmel és méltányos mérlegelés alapján a Bíróság 5 000 eurót, valamint az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegét ítéli meg nem vagyoni kár címén a kérelmező részére.

28. A birtokában lévő dokumentumokra figyelemmel a Bíróság 1 500 euró, valamint az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegének a megítélését tartja észszerűnek a Bíróság előtti eljárás költségeinek megtérítésére.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az Egyezmény 3. cikke, valamint az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdése alapján tett panaszokat elfogadhatónak *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 3. cikkét megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdését megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy a fennmaradó panaszok elfogadhatóságát és érdemét nem szükséges külön megvizsgálni;
5. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak három hónapon belül az alábbi összegeket kell kifizetnie a kérelmező részére nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 5 000 (ötezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 1 500 (ezerötszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.
6. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2024. október 3-án, a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Megbízott hivatalvezető helyettes

Elnök